

מסורת הש"ס

(א) שנת ג'ל' (ב) ח'ק' י' ימות
מי' לקמן ג'ג' (ג) ב'י'ל' ט'ו'
(ד) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (ה) ו'י'ט'ו'
(ו) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (ז) ו'י'ט'ו'
(ח) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (ט) ו'י'ט'ו'
(י) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (יא) ו'י'ט'ו'
(יב) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (יג) ו'י'ט'ו'
(יד) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (טו) ו'י'ט'ו'
(טז) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (יז) ו'י'ט'ו'
(יח) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (יט) ו'י'ט'ו'
(כ) ו'י'ט'ו'ן ט'ה' (כא) ו'י'ט'ו'

לעני רש"י

בולח"ץ. שטרות.
קבילי"א.
י"ה, ו'ג, ו'ד.

מוקף רש"י

אין בןן משום בישולי
עב"ם. שגור חכמים
כבולו נכרם משום חממת
ועל שחלל כמו שהא' ח'
לא נזיר על כשולו. דכין
שחלל כמו שהא' ח' לט'
נכול. דלא חתי מדי. ולט'
חללן על ידי מנתן ח'ט'
וכ"ה ט"ו. אפילו מרש
אזיה. וז"ע שחמ"ה
ליכ"ל (בבב"ב ט"ו).
כפי ה"ל בן דרדסאי.
למכסיה ו'ל' ו'נכ"ל ששולו
ש"ס (בב"ב ט"ו) כל שחל
מנוכ"ל נזיר שחלל כחלל
בן דרדסאי א"ל בןן
משום בישולי נכרם (ש"ס).

רבינו חננאל

כ"י שמואל בר יצחק
דאמר משום רב ב' יצחק
הנאכל כמות שהוא בתי
אין בו משום בישולי
עובדי כוכבים. כסודא
מתו הכי בפומבדיתא
מתו לה הא רב כל
שאינו עולה על שולחן
מליכין נאכלו בו את
התא אין בו משום
בישולי עובדי כוכבים.
איכא בינייהו דגיס קטנים
וארדי וריסא דהני כתיב
דגיס קטנים. ארדי (א)
אין נאכלין בתי הנאכלין
בתי. וריסא נאכלת בתי
ביתא. נאכלת בפת כ"י.
ביתא של עובדי כוכבים
מתו ולא חיישין לפת
שיש בו שאין פת עובדי
כוכבים אסורה באכילה
א' לא משום חממת.
אבל לכתובת שרי דהני ר'
חייא לתם האפיק לכותח
העשייה למרדום פטורה
מן החלה. אמר רב אסי
אמר רב דגיס קטנים
מלוחיס אין בהם משום
בישולי עובדי כוכבים.
אמר רב יוסף אם צילא
עובד כוכבים סוטר עליהן
משום עירובי תבשילין.
ואי עבדינהו עובד כוכבים
כסא דהרסנא קמחא עיקר.
ולא הרסנא ולפיכך אסורי.
אמר רב ברונא אמר
רב עובד כוכבים שהצית
אור באגס כל חבטים
שנעלו סתבת האור ולא
דיעו אי טמא ואי טהור
כיון אסורין ולא מיבעיא
עובד כוכבים אלא אפילו
ישראל שהצית האור

(א) ח'ל' דג'ל' נאכלין בה
וחמטת דמירי (בתלמוד)
תלולין כסא וריסא אינה
נאכלת בתי ירי וי"ט ט"ה.

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לח.

מדרכנן. שלא יהא ישראל רגיל אלנו
במאכל ובמשחה ויאלטנו דבר
טמא: דגיס קטנים וארדי וריסא. אין נאכלין חוין ואין עולין על
שולחן מלכיס ללישנא קמחא יש בהן
ללישנא בתרח שרו: ארדי. בולח"ץ:
מחמת מלחן: כסא דהרסנא. טיגן
מכוריקס שומן דגיס עס קמח: הרסנא
עיקר. ואיתו מוריקס נאכל כמות
שהא' ח' ושרי: קמ"ל קימחא עיקר.
ויש בו משום בישולי עובדי כוכבים
שקמחא אינו נאכל ח': כל ההגנים
שכאגס. שנחרכו ונתכשלו מחמת
האור. מנב אינו עטון שמיטה: אפי'
מריש אוניה. שהאון רכה ונללית
במריכה אפי' הכי שרי האור ועובד
כוכבים לא נכשל והוא: דשא'
סיכא. קבילי"א צלע"ו ליכשה
בנזיר: וקבר כס' ישראל קרא מעיקרא.
והטמין ישראל בנזיר דלעת חיה
קודם שהכיס התנור והעובד כוכבים
הסיקו ונתכשלה הדלעת: שפיר דמי.
הואיל והעובד כוכבים לא נכשל
בנזיר: פשיטא. היינו דר' יוחנן:
משו דסיכא. ואין עובד כוכבים
לנשולא להאי סיכא לחיובן והא' לשם
בישול הסיקו: קמ"ל. דלחן בישול
כלים: אלא לשרויה מאניה איובין.
להקטות את היד ואין דעמו לבישול:
לשרויה. לשון שריר וקיס חוק:
בן דרדסאי. לטעים היה ואוכל כל
דבר המנושל קמח: כסילפא. ככל
דבר הכא דמנחא אגומרי צלאו היסק
עובד כוכבים הוה מנכשל לה
לזמן מרובה: שפיתת קדירה
קרי כשנתנן אותה על האור:
מגיסה

אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא. פרכ"י
דמיש שמה יאכלנו דכריס עמאליס ויומר
הטעם משום חממת וכן פ"ה בנתיבי
דודאי שלקות אסרו חכמים כשהעובד
כוכבים מבשל צנימו אכל
כשהוא מנכשל צנימו של ישראל אין
לחוש לא לחממת ולא לשמה יאכלנו
דכריס עמאליס ולא הודה לו ר"ת
דודאי כיון שהעובד כוכבים מבשל לא
חלקו כלל חכמים בין רשות הישראל
לרשות העובד כוכבים כי לעולם יש
לחוש שמה לא יזהר גס צנימו של
ישראל כמו צנימו של עובד כוכבים:
איכא בינייהו דגיס קטנים וארדי
וריסא. פי' איכאנא אכליס חמ"ס
ואין עולין על שולחן מלכיס ואור"ת
דמדנקט הוי ולא נקט דכש וגבינה
שעולין על שולחן מלכיס ונאכליס
חייס ש"מ דעני נלמקט דכריס
שנעשה כהס לשון אחרון מוסף על
הראשון ולהקל עליו דאפילו אינו
נאכל ח' כיון שאינו עולה למ' ביה
משום בישולי עובדי כוכבים ולכן פסק
ר"ת דהלכתא כהני תרי לישני ואי
איכא חד מנייהו או נאכל ח' או אינו
עולה אין בו משום בישולי עובדי
כוכבים דכשל סופריס הלך אחר
המיקל ורזיה מדאמרין לקמן
בשמעתין (ע"ג) גבי משחא שלוקא וכן
גבי דכש כסתם התלמוד (לקמן לט'): אי
משום בישולי עובדי כוכבים נאכל
כמות שהוא ח' הוא פירוש ולא שייך
גיה בישולי עובדי כוכבים אכ"ג
דעולה על שולחן מלכיס הוי גס ר'
יוחנן עבד לקמן (דף נ"ג ע"ג) עובד
להיאר גבי חורמוסא דשלקי עובדי
כוכבים ואלנו ישראל דלשר לאשר
וא"ל רבי יוחנן אדמקטורך עלך זיל
הדר דכל שאינו עולה על שולחן מלכיס
אין בו משום בישולי עובדי כוכבים
ואע"ג דחורמוסא אינו נאכל כמו שהוא
ח"ו: דג"ם קטנים מלוחיס אין
בהם משום בישולי עובדי כוכבים. פי'
אס בישולן עובד כוכבים אחר שמתנן
ישראל שרו מלחן עקודס בישולס הוי
נאכליס מחמת מלחן אחר ד' יוסף
ואס נלאן סומך עליהם משום עירובי
ואי עבדינהו והעובד כוכבים כסא
דהרסנא כפר"ח שהשתא עולא כסא
תקשי לקמן דר' יוחנן דאשר דג מליח
ובינא לליה דהתם מיירי במלחו עובד
כוכבים והכא מיירי במלחו ישראל
ודגיס קטנים מלוחיס נאכלין כמנו שהס

אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא אמר ר' רב
שמואל בר רב יצחק אמר רב אכל הנאכל
כמות שהוא ח' אין בו משום בישולי עובדי
כוכבים בסורא מתנו הכי בפומבדיתא מתנו
הכי אמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב
יכל שאינו נאכל על שולחן מלכיס ללפת בו
את הפת אין בו משום בישולי עובדי כוכבים
מאי בינייהו איכא בינייהו דגיס קטנים וארדי
וריסא א' אמר רב אסי אמר רב י' דגיס
קטנים מלוחיס אין בהן משום בישולי עובדי
כוכבים אמר רב יוסף אם צלאן עובד
כוכבים סומך ישראל עליהם משום עירובי
דהרסנא אסור פשיטא מהו דתימא הרסנא
עיקר קמ"ל וקימחא עיקר אמר רב ברונא
אמר רב עובד כוכבים שהצית את האור
באגס כל החבטים שבאגס אסורין ה"ד
איליבא דלא ידעו הו' טהור והו' טמא מאי
איריא עובד כוכבים אפילו ישראל נמי אלא
משום בישולי עובדי כוכבים כי האי גוונא
מי אסיר והאמר רב חנן בר אבוי א"ר פדת
א"ר יוחנן ה"הי עובד כוכבים דהריך רישא
שרי למיכל מיניה אפילו מריש אוניה אלמא
לעבורי שער קמיובין ו"ג' לגלויי אגמא קא
מיובין לעולם דלא ידעו הו' טהור והו' טמא
ומעשה שהיה בעובד כוכבים היה גופא
אמר ר' (רבה בר בר חנה) א"ר יוחנן האי
עובד כוכבים רישא שרי למיכל מיניה אפילו מריש אוניה אמר רבינא
הלכך האי עובד כוכבים דשרא סיכא לאתונא וקבר בה ישראל קרא
מעיקרא שפיר דמי פשיטא מהו דתימא אברשולי מנא קא מיכין קמ"ל
לשרויה מנא קא מיכין אמר רב יהודה אברשולי אמר ר' יוחנן ישראל בשר
על גבי גחילין ובא עובד כוכבים והפך בו מותר ה"הי דמי איליבא דאי
לא הפך ביה הוה בישול פשיטא אלא לאו דאי לא הפך לא הוה בישול
אמאי מותר בישולי של עובדי כוכבים נינהו לא צריכא דאי לא הפך
הוה בישול בתרתי שעי והשתא קא בישול בהדא שעתא מהו דתימא קרובי
בישולא מילתא היא קמ"ל והאמר ר' אסי א"ר יוחנן כ"ל שהוא כמאכל
בן דרדסאי אין בו משום בישולי עובדי כוכבים הא אינו כמאכל בן דרדסאי
יש בו משום בישולי עובדי כוכבים התם כגון דאותביה בסילתא ושקליה
עובד כוכבים ואותביה בתנורא תניא תמי הכי מניה ישראל בשר על גבי
גחילים ובא עובד כוכבים ומהפך בו עד שיבא ישראל מבית הכנסת או מבית
המדרש ואינו חושש שופתת אשה קדירה על גבי כירה ובאת עוברת כוכבים
ומגיסה

חייס אומר רבי יהודה דמדקאמר מלוחיס דמשמע שאין מלוחיס אסיר א"כ ז"ל דמיירי בגדולים
דאי לא תימא הכי תקשי לן להא דאמר איכא בינייהו דגיס קטנים פי' דלמ"ד נאכל כמו שהוא ח' יש בו משום בישולי עובדי כוכבים
ולמ"ד אינו עולה דגיס קטנים אין בו משום בישולי עובדי כוכבים ויחזיקו לנאכלת כתרתייהו לקולא וא"כ אמאי נקט מלוחיס אפילו אין מלוחיס נמי:
קא משמע אין קימחא עיקר. מכלן היה אור"ת ממיר קטנים ואובלי"א"ש של עובדי כוכבים לאותם שאין נוהרים מפת של עובדי כוכבים
דלמאי יחוש אי משום דס ביצים רוב ביצים שלנו אין בהם דס ואי משום ביצי עוף טמא הרי איכס מגזינים צנימו ואי משום בישולי
עובדי כוכבים קימחא עיקר והוי כמו פת ווע"פ מוס' חולין ט"ז. ד"ה סימנן ומוס' ביצה ט"ז. ד"ה קמילן: לעולם דלא ידעו הו' טמא והו'
טהור. משמע ה' אי הוה ידעו הו' טהור הוה שרי ומכלן רזיה להמיר חבטים צלא שמיטה ועוד רזיה דעופות לא הולכר שמיטה) אלא
מפני שהטעון בין שהמה לדגים ולחך לפטרן צולא כלום א"ל שכבר הוקשו לכהמה משמע הא לאו הכי פטירי משום דהוקשו לדגים ולכס וכל שכן
גנבים שהוכרו אחר דגים כדתנא בתוספתא וכל נפש חיה הרומשת במים אלו דגים ולכל הנפש השוררת על הארץ אלו חבטים ועוד תניא
בתוספתא א' אוכל אדם חבטים בין חוין בין ממין ואינו חושש וא"ת ומיין הכי שרו הא איכא כל תשקלו דאמרין ק"ס ר' עקיבא (שנת דף ט'
רב חזיה לרב כהנא דקא מעבר שמיטה אפומיה א"ל שקליה דלא לימרו קא אכל ליה וקא עבר משום כל תשקלו ו"ל דהא דשרי בתוספתא
חיון היינו היכא שחקן ממנו אחר אחר ורמזו היעב דליכא כל תשקלו צלותא דבר וע"י מוס' חולין ט"ז. ד"ה כמאי ומוס' שנת ט'
קא משמע אין לשרויה מנא קא מיכין. ואע"ג דאמרין כפ' כלל גדול (שנת דף ט"ז) וס' ע"ג (ע"ג) האי מאן דשדי פיתתא לאתונא חייב
משום מנכשל היינו לענין שנת דלע"ג דלשרויה מנא קא מיכין מ"מ הוא מנכשל קמח וגס לאותו בישול גרוע הוא מתכוין
וגבי שנת החמירו להחשיבו אכל לענין בישולי עובדי כוכבים לא חשיבו ואינו (מ"ה) עד שמתכוין לבישול גמור:

ואתא

עין משפט
ג'ר מצוה

רבינו חננאל

באגס אסור. ומעשה
שהיה בעובד כוכבים אחר
היה. אבל משום בישולי
עובדי כוכבים ביהאי גוונא
לא אסרי דהיי ארי יוחנן
עובד כוכבים (שההריך)
וההריך וישא שרי למיכל
ישראל מינה אפילו מריש
אזיה. אלמא לעבורי שער
קא מיכין ולא בישולי.
הבא נמי לצלויי אגס קא
מיכין. דייק רבינא מתא
דאר' יוחנן עובד כוכבים
(שההריך) (שההריך) וישא
פי' שהבית ראש כבש
להצדיק שעה שרי למיכל
מריש אזיה שהתבשל
לפי שעה עובד כוכבים
דרישא סיכא לאתונא
וקבר בה ישראל קרא
ונתבשלה שרי. פי' עין
שנתן ויחידות של עין
לייבשם לנענן כספיתת
כמו ספסרים. ואמרין
פשיטא מהו דתימא
לבישולי אותן היחידות
קא מיכין. ויבין שכונתו
לשום בישול ככלמא האי
קרא שנתבשלה כבשנן
אסור. קמ"ל לשרויה.
פי' לחזקת קא מיכין ולא
לבישולי. סוגיין דרשמתא
עובד כוכבים שלקת
בשר מישראל ומתו ע"ג
האר' אם נתבשל כמאכל
בן דרדסאי אסור אפי'ם
שנפחו ביד ישראל אבל
אם לא נתבשל כמאכל בן
דרדסאי מותר. והניא תניא
ישראל בשר ע"ג ומלכיס
ובא עובד כוכבים ומחך
בו עד שיבוא מביהביע
או מביהמיר ואינו
חורש. והני מילי דליכא
חשש דלמא חלף ליה: